Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ГРУДНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 2, 1955. No. 232. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОМОВЛЯТИМЕ НА СПІЛЬНІЙ КОНВЕНЦІЇ АФП І КІО

ЛУЇС ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД КІО ВІДДАННЯ ПОЗИЧКИ В СУМІ 1,665,000; ДВА НЕГРИ БУДУТЬ В УПРАВІ ОБ'ЄДНАНОЇ РОБІТНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Ню Йорк, Н. Й. — Президент Айзенгавер промовлятиме на спільній Конвенції Американської Федерації Праці і Конгресу Індустріяльних Організацій через телефон із своєї фарми в Геттисбурґу. Давніше Президент плянував вислати на цю конвенцію, яка почнеться в понеділок, 5 грудня, тільки письмовий привіт, але, як гадають в політичних колах, під впливом секретаря праці Джеймса П. Мічелла він змінив свою постанову і говоритиме до предстaвників робітничих організацій через телефон. Секретар праці є за тим, щоб уряд ставився прихильно і щиро до організованого світу праці, а не так, як це зробили республіканські сенатори Беррі Голдвотер і Вільям Ф. Новленд, які недавно заявили, що робітничі провідники збирають фонди на те, щоб здобути впливи в Демократичній партії і в уряді при найближчих виборах. Мічелл твердить, що між робітничими провідниками є й республіканці. Конвенції АФП і КІО почалися в четвер, 1 грудня в Ню Йорку, і на них мають прийняти ухвали про об'єднання цих двох робітничих організацій. В понеділок найближчого тижня має відбутися спільна конвенція обох організацій, на якій мають ухвалити їх об'єднання. Провідник Спілки Вуглекопів Джан Луїс виелав домагання до КІО про віддання позички в сумі 1,665.000 долярів, яку вуглекопи позичили були КІО на початку організації тієї спілки. Та КІО відкинув той „камінь" Луїса, кинений їм перед нарадами про об'єднання з АФП, заявляючи, що індустрійні робітники не мають жадного заборгування с Спілці Вуглекопів. КІО вислав Луїсові у відповідь на домагання звороту позички пам'яткову книжку — історію своєї організації. В робітничих колах підкреслюють той факт, що в Головній Управі об'єднання робітничої організації АФП—КІО будуть два негри між 27-ма віце-президентами, один від АФП, а другий від КІО. На чолі об'єднаної організації стоятиме її голова — Джордж Міні і секретар-скарбник Вільям Ф. Шнідлер.

„Республіканці зруйнували країну і знищили уряд" — твердить Труман

Сан Франціско. — Бувший президент Гаррі С. Труман прибув сюди, щоб промовляти на прийнятті під час якого мала бути переведена збірка на бібліотеку його імени. На пресовій конференції Труман заявив, що республіканці — „зруйнували країну і знищили уряд". Труман відмовився дати вияснення, що він розуміє під цими словами, і закликав репортерів, щоб вони самі „теоретизували" на цю тему. Труман заявив, що на нього не зробила ніякого вражіння заява голови Крайового Республіканського Комітету Лінарда В. Голла про можливість поновної кандидатури Айзенгавера, бо демократи переможуть кожного республіканського кандидата, отже і Айзенгавера. Бувший президент сказав, що буде допомагати демократам у виборчій кампанії, і що хотів би допомогти скласти виборчу програму для Демократичної партії. Труман відмовився звати, кого саме підтримуватиме він на номінаційній конвенції, кажучи, що йому подобається „добрий демократ" Гарриман і „добра людина" Стівенсон та „компетентний і добрий сенатор" Естес Кіфовер. Аж на конвенції Труман виявить, кого з кандидатів він буде підтримувати під час конвенційної виборчої кампанії.

Домагаються негайної зміни іміґраційного закону МекКаррана — Волтера

Ню Йорк, Н. Й. — Союз Католицьких Робітничих Спілок домагається повної і негайної зміни іміґраційного закону, МекКаррана-Волтера. Таку заяву склав крайовий директор цього Союзу Френк Андаліна у зв'язку з переслуханнями, які в цій справі веде Сенатська Підкомісія. Андоліна домагається негайного скасування системи квот, згідно з якою визначається число допущення іміґрантів з окремих країн. В цій заяві є такі слова: „Ми повинні ствердити не тільки перед рештою світу, а й перед нами самими, що віримо в рівність усіх людей і віримо в зв'язок братерства, яке існує між народами, що є під Божим Батьківством". Союз Католицьких Робітничих Спілок, — сказано далі в цій заяві, — домагається зміни іміґраційного закону, щоб направити несправедливості, щоб американська іміґраційна політика могла бути горда з того, що допомагає боротьбі проти тоталітарного комунізму та фашизму і що дбає про піднесення американського способу життя припливом нових іміґрантів.

В АМЕРИЦІ

● **Американський** євангелицький проповідник Біллі Грегем вернувся з Англії і старається про дозвіл виїхати до СССР, куди його запрошують російські баптисти. Він має їхати до Індії, Гонг Конгу, Формози, Японії і Південної Кореї. Та не знати, чи Совєти дадуть йому візу на виїзд до країни, уряд якої підтримує атеїзм.

● **Бувший президент** Гаррі С. Труман сказав у промові в Каліфорнії, що найважніше завдання ЗДА — втримати мир у світі, і тому мешканці цієї країни повинні молитися за те, щоб не було атомової війни, яка може знищити людську цивілізацію.

● **16-річна Петсі Куніц** має вже трьох синів. Рік тому вона народила першого сина, а тепер близнюків. Вона вийшла заміж, мавши 14 років; її чоловік має 19 років.

● **Роберт Р. Ковлес** продавав по одному долярові за акер землю на Місяці. Тепер він повідомляє тих ньюйоркчан, які купили парцелі на Місяці, що вони можуть дістати свої гроші назад. Суд зацікавився цими торговельними трансакціями.

● **На зборах Американського** Товариства Міських Управ в Маямі на Флориді деякі посадники-демократи, які підтримують Адлея Стівенсона, як кандидата на президента, називали нюйоркського посадника Роберта Вагнера майбутнім кандидатом на віце-президента ЗДА.

● **59-річний президент** Нікараґви Анастазіо Сомоза заявив, що найближчого року знову буде кандидувати на це становище, яке займає впродовж 18-ох років. Конституція Нікараґви не забороняє тій самій особі бути президентом навіть кілька разів. В тій країні вибирають голову держави на шість років.

● **Нюйоркський кардинал** архиєпископ Френсіс Спеллман відлетів до Ґренляндії і Лябрадору, де відправлятиме для вояків Богослуження, виголошуватиме проповіді і відвідуватиме хворих в характері військового капеляна. Його подорож виноситиме 6,100 миль.

● **В Ню Йорку помер** професор університету, зоолог Д. Р. Чарлз, тіло якого лежить в трупарні і ніхто не хоче ним зайнятися. Жінка, яка не жила разом із Д. Р. Чарлзом, твердить, що її чоловік записав своє тіло Рачестерському Університетові, але той Університет нічого про це не знає. Сама жінка не хоче зайнятися похороном свого чоловіка.

УКРАЇНЦІ ШИКАҐА НА ШЛЯХУ ДО ВПОРЯДКУВАННЯ СВОЇХ ВІДНОСИН

СТВОРЕНО ЗАВ'ЯЗОК ОДНОЇ ЦЕНТРАЛІ З Д-РОМ МИРОСЛАВОМ СІМЕНОВИЧЕМ НА ЧОЛІ

Шикаґо. — Непорозуміння і розбиття в місцевій Українській Громаді, що проявилося в існуванні двох центральних організацій та не завжди здорової конкуренції між ними, зближається, виходить, до свого кінця, а на його місце приходить поступово порозуміння і порядок. Тенденції і практичні заходи для впорядкування внутрішніх відносин в Українській Громаді в Шикаґо існували і велись вже від деякого часу, але почали конкретизуватись в останньому, коли з ініціятиви і доручення президента УКК п. Д. Галичина зійшлись в дні 23-го листопада всі місцеві і довколишні члени Ширшої Ради УКК та винесли конкретні рішення для санації місцевих відносин. На нарадах, що відбулися в Домі Відділів Українського Народного Союзу, вислухано та обговорено проєкт і можливість та потребу створення одного Відділу УКК на місто Шикаґо і, після довших дебат, рішено створити його з'вязок, обравши таку його управу: д-р Мирослав Сіменович — голова, Іван Дужанський — 1-ий заст. голови, інж. Степан Куропась — 2ий заст. голови, Галина Вюн — 3-тій заст. голови, Тарас Шпікула — 4-тий заст. голови, Филип Васильовський — 5-ий заст. голови, Олександер Забровський — секретар для англійської і Іван Михалевич — секретар для української мови, Микола Домашевський — касир і Володимир Левицький — фінансовий секретар. На цих же нарадах обмірковано справу святкування національних свят в Шикаґо, при чому Відділ УКК перебрав на себе функції організатора Свята Державности та Українського Дня. Чергове засідання управи нової спільної централі мало відбутися 30 листопада ц. р.

Американська газета передає інформації про визвольні змагання України

Дітройт. — Місцевий щоденник „Дітройт Ньюз" з 28-го листопада ц. р. передав основні думки промови голови УНС і президента УКК п. Дмитра Галичина на Листопадовому Святі в цьому місті попереднього тижня, в неділю 27-го листопада, підкреслюючи головно ті моменти, що відносяться до сучасних визвольних змагань українського народу. Згаданий щоденник, цитуючи слова п. Галичина, твердить, що між українцями немає практики і долі вони найкраще знають, що з Москвою не можна співпрацювати ані договорюватись, і тому українці за залізною заслоною, як це доказують численні факти, стануть у першій лінії боротьби проти московського імперіялізму і тиранії. Газета реферує в дальшому перебіг Свята, в якому взяло участь понад 1,000 осіб та на якому, крім п. Галичина, виступали ще інші промовці, між ними д-р Петро Віланюк та проф. Степан Мамчур з Вейнського університету.

Нові обставини для допомогової акції ЗУАДК в Німеччині

Ню Йорк. — Із закінченням військового управління та привернення суверенности Західньо-Німецькій Федеративній Республіці, з тієї країні заснували теж і деякі нові обставини для ведення допомогової акції, якою, коли мова про українців, турбується Злучений Американсько-Український Допомоговий Комітет. Ці нові обставини були предметом нарад на річних загальних зборах організації КРЕЛОГ (Кависил оф Реліф Ейдженсіс Лайсенсед фор Оперейшн ін Джермені) — Ради допомогових агенцій, що мають дозвіл на діяльність в Німеччині, до якої належить і наш ЗУАДК, що на останніх зборах, в середу 30-го листопада ц. р., заступав його новообраний голова, д-р Володимир Ґалан. Справу нових допомогових обставин у Німеччині реферував прихильний на цих зборах о. Г. Й. Діль, заступник голови Німецького Центрального Комітету, що є неофіційною урядовою німецькою агенцією для допомогових справ. З його твердження виходить, що обставини допомогової акції в Німеччині змінились лише в тому, що вона ведеться тепер уже не на підставі договорів апробованих допомогових агенцій, між ними й єдиної апробованої української агенції ЗУАДКомітету, не з військовими властями, але з німецьким урядом, який дає для цих організацій всі ті полегші і сприяння (безкоштовний транспорт, магазини і т. п.), що їх раніше давало військове управління. З його твердження виходить, що в Зах. Німеччині є ще 200.000 т. зв. „переміщених осіб", з чого 50% вже включилось в німецьку господарську систему, 30% є в процесі включення, а 20% належать до т. зв. „твердого ядра", що постійно потребуватиме допомоги. До цієї останньої категорії належить теж більшість українців. З усіх 200.000 „переміщених осіб" у Німеччині ще 30.000 перебуває в таборах. О. Діль заявив, що Зах.-нім. уряд і в дальшому буде найтісніше співпрацювати з апробованими допомоговими агенціями та йтиме якнайдальше назустріч їхнім потребам. При цій нагоді виявлено теж ряд інших практично-допомогових проблем, між ними і висилку одноdoлярових харчових пакунків КАРЕ, з уваги на деякі непорозуміння в тій справі. Діло в тому, що ці однодолярові посилки є подарунком американського уряду і тих, хто їх замовляє, не платить за них, тільки за їх пересилку. Тим часом, закон постановляє, що ці подарунки можна розділювати тільки під наглядом американської агенції чи американського громадянина. Значить, жадна з місцевих установ у Німеччині не може таких подарунків розділювати під власною фірмою. ЗУАДК зі свого боку інформує, що в своїх магазинах в Европі він має кожну потрібну кількість таких харчів, як їх висилається в однодоларових пакунках і їх відповідно розділює для потребуючих при співпраці місцевих українських організацій.

Федеральний податок зменшився на 3,631,000,000 долярів

Вашингтон. — Виконний комісар Податкового Уряду О. Гордон Делк повідомляє, що в фінансовому році, який закінчився 30 червня 1955 року, федеральні податки зменшилися на 3,631,000,000 долярів у порівнянні з попереднім фінансовим роком. До 30 червня цього року зібрано податків на суму 66,289,000,000 долярів, а попереднього року — 69,920,000,000 долярів. Федеральні податки зменшилися внаслідок того, що, згідно з прийнятими законами, зменшилися податки від надмірних прибутків і продажу деяких товарів. Податки від корпорацій дали державн. скарбниці в 1954 році — 21,523,000,000, а в 1955 році — 18,265,000,000 долярів.

ЧЕРЧІЛЛ СВЯТКУЄ СВОЄ 81-РІЧЧЯ

В середу 30 листопада колишній прем'єр Великої Британії сер Вінстон Черчілл святкував 81-річчя з дня своїх народин. На фото (угорі): Черчілл, робляч свій загальновідомий знак перемоги (V—victory), фотографується із своєю дружиною під час урочистостей, влаштованих йому у зв'язку з днем народин. Унизу: спеціяльна золота медаля, післана Черчіллові президентом Айзенгавером, як дарунок.

Захід протестує проти совєтської „реформи" в Берліні

Берлін. — Посадник західньої частини Берліну д-р Зур виїхав до Бонну, де конферує з західньо-німецькими чинниками та західніми амбасадорами у зв'язку з новим маневром Совєтів на терені Східньої Німеччини. Згідно з заявою генерала Діброви, совєтського коменданта у Східній Німеччині, східня частина Берліну стала тепер частиною „суверенної" Німецької „демократичної" республіки, отже підлягає виключно компетенціям східньо-німецьких комуністичних властей. Це суперечить дотеперішньому правному станові Берліну, який був відразу виділений з території Німеччини й віддавний під контролю Ради 4-х альянтів, як автономна одиниця. На тій підставі Західній Берлін ніколи не належав і не належить до Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини). У цьому новому совєтському маневрі німці вбачають тенденцію Совєтів „виштовхнути" західніх альянтів зовсім із Західнього Берліну, що було б для нього останньою катастрофою: Західній Берлін є оточений східньо-німецькою територією і не має безпосереднього територіяльного зв'язку з Західньою Німеччиною. Очевидно, що західні держави рішені перебувати в Західньому Берліні так довго, поки не прийде до об'єднання Німеччини — повідомляє західньо-німецька преса. Три західні амбасадори в Західній Німеччині відбули з цій справі спільну нараду. Німці в Західньому Берліні сильно схвильовані цими останніми подіями.

Об'єднані Нації відновлюють дебати над прийняттям нових членів

Об'єднані Нації. — На четвер 1 грудня пополудні скликано засідання Політичної Комісії у справі канадійського внеску на прийняття „гуртом" до Об'єднаних Націй 18 нових членів. Між отими 18 кандидатами є 5 сателітських держав: Мадярщина, Болгарія, Альбанія, Румунія і Зовнішня Монголія, та 13 вільних: Португалія, Лібія, Цейлон, Ляос, Камбоджа, Японія, Непаль, Австрія, Фінляндія, Ірляндія, Італія, Португалія і Еспанія. Найбільшу трудність викликала кандидатура Зовнішньої Монголії, із якою багато держав, між ними ЗДА, не втримують дипломатичних взаємин, вважаючи її фікцією. Однак ЗДА, щоб не шкодити прийняттю інших держав, між ними члена НАТО Італії, погодилась не зголошувати свого „вета" проти Зовнішньої Монголії на Раді Безпеки, ані не аґітувати про неї серед інших членів. Тепер найбільший клопіт із становищем Національного Китаю, який — поруч ЗДА, Англії, Франції і СССР — має також право „вета" на Раді Безпеки. Національний Китай принципово противиться прийняттю Зовнішньої Монголії.

Арамбуру розв'язав перонівську партію і віддав газету „Ля Пренса" її власникам

Буенос Айрес. — Тимчасовий президент Арґентини ген. Арамбуру видав з датою 30 листопада два декрети — один про розв'язання перонівської партії і другий про поповернення сконфіскованого колись Пероном часопису „Ля Пренса" її колишнім власникам. Перонівська партія була заснована Пероном 1947 року і до неї влилися партії праці і інші дрібні партії, що підтримували Перона. В 1953 році ця партія мала нараховувати — за словами її провідників — 2.247,000 членів і з останні місяці перонівського режиму вона опановувала цілком сенат і мала 143 на всіх 155 місць в палаті депутатів. Розв'язав ген. Арамбуру перонівську партію, що її діяльність і цілі суперечили принципам конституції. Водночас із розв'язанням сконфісковано і весь масток, фонди і нерухомості цієї партії. Декрет про поповернення газети „Ля Пренса" її колишнім власникам д-рові Альбертові Ґайнца Пазові і Зельмірі Паз де Анчорена стверджує, що згаданий часопис був об'єктом переслідування за перонівського режиму і що він був сконфіскований Пероном цілком протизаконно. Тимчасовий, встановлений урядом, адміністратор газети „Ля Пренса", яка до цього часу була органом Генеральної Конфедерації Праці майор Санчез одержав доручення передати все майно часопису її колишньому редакторові і видавцеві д-рові Альберто Ґайнца Пазові, який вернувся до Буенос Айресу з Ню Йорку по чотирьох роках еміґрації.

У ФРАНЦІЇ РОЗВ'ЯЗАНО ПАРЛЯМЕНТ

Париж. — Уряд Едгара Фора не подався до димісії лише рішив розв'язати французький парлямент. В голосуванні над цією справою на раді міністрів 5 міністрів, членів соціял-радикальної партії самого прем'єра Едгара Фора висловились проти розв'язання парляменту й розписання нових виборів, всі інші заявились „за". Соціял-радикальні міністри видали окрему заяву, в якій вони не солідаризуються з рішенням більшости кабінету. Рішення уряду розв'язати парлямент спирається на конституційній постанові, що коли впродовж 18 місяців з тієї самої причини впадуть два уряди, то голова другого уряду може запропонувати розв'язання парляменту й розписання нових виборів. Так власне сталось тепер: попередній уряд Мендес-Франса дістав вотум недовір'я в дні 5 лютого ц. р., а теперішній уряд Фора дістав вотум недовір'я в минулий вівторок 29 листопада. Едгар Фор вже від 25 жовтня ц. р. намагався дістати згоду обох палат французького парляменту на розписання нових виборів у грудні ц. р. чи у січні 1956 р., зерто на пів року раніше, ніж кінчається каденція цього парляменту. Він мотивував свій внесок тим, що члени теперішнього парляменту, заняті вже передвиборчими комбінаціями, не мають тієї повної свободи рухів, яка потрібна для приймання рішень у справах великої державної ваги, які стоять на денному порядку. Іншими словами, Фор закидав членам парляменту, що вони, лякаючись за свій вибір в недалеких виборах, дбають більше за демагогію, як державницькі критерії при вирішуванні важливих справ. Противники Фора, головно Мендес-Франс, не закинчивши ще своїх приготувань до виборів, не могли про-те одверто виступити проти ідеї приспішених нових виборів, бо теперішній парлямент непопулярний в масах. Тому вони старалися відтягнути, як мога довше, вирішення цієї справи довгими дебатами, мотивуючи свою нехіть конечністю змінити спершу виборчу ординацію. Коли ж не вдалося відстрашити уряд від його заміру, парлямент висловив йому в минулий вівторок недовір'я більшістю 319 голосів проти 219. Нові вибори відбудуться в місяць після офіційного проголошення декрету про розв'язання парляменту. Думають, що нові вибори відбудуться 8 січня наступного року. Мендес-Франс гостро виступив на сторінках свого щоденника „Експрес" проти розв'язання парляменту. Соціялісти, радикали, деґоллісти й деякі дрібні групи видали спільну декларацію, в якій закидається Едґарові Форові, що він використовує конституцію, щоб перешкодити реформі тієї поганої виборчої системи, яка власне й спричиняє постійні кризи влади і Франції. Прихильники ж Фора відповідають, що власне нехіть розв'язувати негайно і бідної до праці парляменту була одною з причин отих частих криз.

Австрія підтверджує право азилю для політичних втікачів

Відень. — Австрійський уряд підтвердив офіційно право азилю для всіх тих, що втекли із своїх країн перед політичним переслідуванням. Таких втікачів переходить до Австрії багато, останнім часом з Угорщини тікає до Австрії по 5 до 6 осіб кожного дня. У вересні ц. р. розпорядком центрального уряду право вирішування, хто є політичним втікачем, передано повітовим урядам і жандармерії, у висліді чого заснували випадки насильного депортування деяких втікачів до Юґославії. — Тепер міністерство внутрішніх справ Австрії повідомило американську амбасаду, що в майбутньому ні один втікач не зможе бути депортований без перегляду і вирішення його справи міністром внутрішніх справ. Розпорядок про передачу цього вирішування місцевим установам відкликано. Водночас із цим опубліковано офіційне заперечення, буцімто канцлер Рааб чи хтонебудь з австрійського уряду підписали у Москві секретний договір в справі втікачів з-поза залізної заслони.

Франція вернулась до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — В п'ятницю мин. тижня, 25 листопада, індійський репрезентант Крішна Менон зголосив резолюцію, яка стверджувала, що „справа Альжиру не стоїть на денному порядку Генеральної Асамблеї". Ніхто не спротивився і тому головуючий президент ОН Хозе Маза навіть не піддавав цієї резолюції під голосування. Вислідку в середу 29 листопада вперше від півро двох місяців знову на місцях французької делеґації засіли делеґати Франції під проводом Ерве Альфана. 30 вересня ц. р. Франція відкликала була своїх делеґатів з Об'єднаних Націй на знак протесту проти поставлення на денний порядок Генеральної Асамблеї справи Альжиру, при чому тоді „за" голосували 28 держав, а „проти" 27. — Тому, що участь Франції в нарадах ОН необхідна з уваги на такі справи, як розброєння і прийняття нових членів, азійські й африканські держави, які здобули тоді — з допомогою комуністичних держав — більшість проти Франції, погодились за кулісами, щоб на цій сесії не заторкувати справи Північної Африки.

В СВІТІ

● **Совєтський шарже д'аффер** в Лондоні Бєлохвостіков запротестував перед віце-міністром закордонних справ Англії Кіркпатріком, що речник закордонного міністерства назвав на пресовій конференції Булґаніна „гіпокритом" за те, що Булґанін приписав Заходові вину в тому, що Німеччина поділена. Тим часом названий англійський державний муж запротестував проти вислову Хрущова, начебто Англія винна в тому, що в червні 1941 року Гітлер напав на СССР.

● **Лондон має** неприємну сенсацію: виявилось, що у славному поліційному апараті столиці Англії, Скотленд Ярді, загніздилась корупція. В кишені переловленого вломника знайшли записну книжечку з адресами різних поліційних службовців — Слідство ведеться. Тим часом засуджено вже одного сержанта поліції й одного адвоката, що був посередником у перекуплюванні поліції, на 2 роки в'язниці кожнього.

● **Комуно - китайський уряд** „обіцяв розглянути" справу схоплення китайцями двох англійських альпіністів, членів експедиції в Гімаляйських горах. Тим часом вже два тижні немає про них вістки.

● **Англія й Єгипет** погодились, що в Судані, де вони спільно правили від 1899 року, відбудеться в 1957 році під невтральним наглядом плебісцит, який має вияснити, чи суданці хочуть мати самостійну власну державу, чи належати до Єгипту.

● **Вистон Черчил** скінчив 81 рік життя. 300,000 осіб в усьому світі склались на ювілейний фонд імени В. Черчила, започаткований рік тому. Цей фонд дійшов вже до $725,690. З цього фонду буде заснований музей в родинній місцевості Винстона Черчила.

● **У Юґославії** святкували в минулий вівторок 10-річчя існування комуністичного режиму. Маршал Тіто виголосив велику промову, в якій заповів, що Юґославія надалі „житиме в приязні з усіми країнами доброї волі і чесних замірів".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИХОВНА СПРАВА

Саме тепер відбувається в Білому Домі у Вашингтоні давно заповіджена і дбайливо приготована конференція в справах виховання, в якій беруть участь сотні найвидатніших виховників, представників шкіл і виховних організацій, як теж 2,000 акредитованих спостерігачів з цієї країни та закордону. Конференція відбувається в той спосіб, що по черзі реферується поодинокі проблеми, які опісля обговорюють учасники нарад при 166 „круглих столах", по 10-12 осіб при кожному. Опісля формулюється спільне рішення та проголошується спільний звіт. Важливість цієї конференції підкреслює факт, що вона відбувається з ініціятиви президента Айзенгавера, який прислав на ці наради своє послання, а саму конференцію відкрив заступник президента Ричард Ніксон.

На порядку нарад конференції, що в загальному проголосить шість звідомлень з відповідними рекомендаціями для уряду, є — як це вже виходить з її назви — виховні проблеми в цілій ширині, зокрема шкільництва і навчання.

Загально вважається, що З'єдинені Держави переживають поважну кризу шкільництва, якої не можна перемогти без відповідної допомоги федерального уряду. Криза ця охоплює і шкільні будинки, і учительський склад, і саме навчання.

Принципово — шкільні справи в Америці є „місцевими справами", себто справою кожної громади чи міста, які повинні подбати про відповідні шкільні будинки, відповідний учительський склад та відповідну виховну програму. Немає жадних тенденцій змінити цей принцип. Навпаки, виховна конференція вже на самому початку потвердила цей принцип, його обстоює в своєму посланні президент Айзенгавер і публічна опінія. Цей бо принцип належить до американської системи. Проте, не всі стейти, повіти і головно місцевості однаково заможні й розбудовані, щоб могли однаково подбати про своє шкільництво, і тому існують поважні різниці, які може вирівняти тільки федеральна допомога, при чому виразно зазначається і підкреслюється, що мова тільки про федеральну допомогу, але не федеральну контролю, яку виключається. Про потребу такої федеральної допомоги у вирівнянні різниць та піднесенні шкільництва в країні на найвищий рівень, наводиться численні приклади. Це відноситься головно до шкільних будинків та добору й винагороди учительських сил.

Хоч справа самого виховання також повинна залишитись під виключною місцевою контролею, проте конференція в Білому Домі вже в першому дні своїх нарад уважала за відповідне встановити та проголосити головні принципи і напрямні виховання. Конференція висловила рекомендацію, що шкільне навчання повинно відбуватись в таких головних напрямках і з такими головними цілями: 1. Основне знання-освіта в читанні, писанні та в інших „письмових і слухових засобах порозуміння", як також в аритметичних і математичних знаннях; 2. Оцінка нашої демократичної спадщини; 3. Громадянські права і відповідальності та знання американських інституцій; 4. Респект і шанування людських вартостей та вірувань і переконань інших; 5. Спроможність конструктивно і творчо думати та оцінювати.

Можна сподіватись, що кінцевий результат цієї виховної конференції буде справді всеобіймаючий і матиме рішальне значення для дальшого розвитку виховних проблем країни у практичній і теоретичній ділянках. І тому цю конференцію можна тільки привітати.

Скликання цієї конференції та її наради рівночасно актуалізують та пригадують деякі спеціяльні виховні проблеми і для нашої американсько-української спільноти. Звичайно, наша молодь і дітвора користатиме без будь-яких обмежень і з тих поліпшень та вдосконалень, що можуть прийти в результаті теперішньої конференції в Білому Домі, як і досі користає з усіх можливостей та удогіднень загальної американської шкільної та виховної системи. Проте, ми, як спільнота українського походження, маємо ще й окремі виховні завдання, зокрема щодо плекання та розвитку українських традицій і української культури та збагачування ними загальноамериканської скарбниці, що з таким великим признанням підкреслюють найвидатніші представники Америки. Тим то ми повинні найбільшою опікою і дбайливістю оточити наші парафіяльні школи, як і наше рідне шкільництво та наші молодечі й виховні організації. Справа виховання молоді і доросту не є й не може бути справою тільки безпосередньо заінтересованих чи затруднених у цій галузі, — це справа всього громадянства, зокрема, коли мова про фінансову допомогу і підтримку наших шкіл, виховних інституцій та організацій. Дотеперішній вислід цьогорічної кампанії на видавничий фонд „Веселки", одного з найважливіших виховних засобів для нашої дітвори, не переконує, що ця важлива проблема має в нас таке розуміння і таку увагу, яку повинна мати і на яку заслуговує.

ПЕРЕВІРКА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

На 14 грудня ц. р. заповіджено нову конференцію провідних республіканських і демократичних діячів Конгресу з президентом Айзенгавером і державним секретарем Доллесом у справах закордонної політики. Цим разом — попереджають однозгідно найповажніші вашингтонські кореспонденти керівних американських часописів — ітиме вже не про маніфестацію назовні обопартійности американської закордонної політики, а про устійнювання, яка власне повинна бути надалі американська закордонна політика. Очевидно, принцип двопартійности в закордонній політиці ЗДА буде збережений надалі, бо керівні діячі в обох американських партіях, прихильники як „поміркованої", так і „гострої" методи у виборчій кампанії, розуміють необхідність одностайного американського фронту назовні, супроти ворогів і союзників не тої чи другої американської партії, а американської нації і Республіки. І тому заклик державного секретаря Доллеса, що він його зробив на своїй останній пресовій конференції 29 листопада ц. р., щоб і під час виборчої кампанії зберігати єдність закордонно-політичного фронту, бо, мовляв, „вороги Америки не поїдуть в той час на ферії", — цей заклик матиме напевне успіх, хоч би навіть у виборчій кампанії звучали гострі нотки, не зовсім згідні з тією інтерпретацією „конструктивної критики", як її подав Доллес.

Проте, чимраз більше поглиблюється серед керівних політичних кіл переконання, що не можна спочити на лаврах вигідної формули, що — мовляв — невдача Женевської конференції „не вимагає від нас зміни основних цілей нашої програми". Цікаво, що власне сама американська публічна опінія виявляє занепокоєння останніми подіями в міжнародному світі й відмовляється сліпо поділяти оптимізм, висловлюваний досі офіційними чинниками. Цей оптимізм був назагал видний і в промові державного секретаря Доллеса, виголошеній через радіо до американської нації після його повороту з Женеви. Бо хоч він ствердив, що ні в одній справі не вдалося Заходові осягнути від Совєтів згоду на найбільш компромісовій плятформі, проте він потішав американське громадянство й вільний світ, що й небезпека війни від цього не зросла та й сам „дух Женеви" не похоронений ще остаточно, бо, мовляв, Совєти таки виявили тенденцію далі втримувати тісний зв'язок із вільним світом.

Тим часом наслідки Женевської конференції таки поважніші, як про них можна було б судити з вищенаведеної характеристики. Очевидно, що державний секретар Доллес сам це найкраще знає. Він напевне свідомий того, що істотним змістом останньої Женевської конференції є — поглиблення прірви між Сходом і Заходом. Іде тепер про те, щоб не тільки змінити оптимістичний тон заяв, призначених для широкої публіки, але й пристосувати політику до зміненої ситуації. Коли б у міжнародному світі не сталось нічого гіршого, як те, що Молотов і його зверхники показали себе ще раз нездібними до „співіснування" в західньому розумінні, то це дійсно була б мала шкода, і таку „невдачу" можна було б дійсно оцінювати радше, як успіх, — про що вже була мова в коментарі „Свободи". На жаль, проблема не вичерпується совєтським „нєт", сказаним ще раз устами Молотова над Леманським озером. Бо й Совєти не обмежились до того „нєт", а сказали його у згоді з цілою низкою нових актів ворожих Заходові. Вони перейшли до політичного наступу на трьох континентах, в Европі, Азії й Африці, підготовивши той наступ давно запланованою акцією, ще тоді, коли Булґанін і Хрущов „приязно" всміхалися до Айзенгавера, Ідена й Фора.

В Европі Москва стримала звільнювання німецьких воєнно-полонених, призначила амбасадором в Бонні спеца підривної акції й політичних переворотів Зоріна, заповіла призначення разом із Зоріним щонайменше 300 „дипломатів" до своєї амбасади, і недвозначно дає пізнати, що в справі об'єднання Німеччини ніхто більше не матиме вже голосу, як тільки вона. Москва — єдина держава, яка має безпосередні дипломатичні стосунки з „обома" німецькими „державами" — західньою і східньою. Коли читати одностайне стверджування всією німецькою пресою, що Захід — зокрема, Америка — доказали в Женеві свою нездібність перевести об'єднання Німеччини, — то це безумовно некорисний і неприємний для американської політики прояв. В Африці й Азії Совєти одверто заанґажувались по стороні арабського й усього кольорового світу, денунціюючи Америку, Англію і Францію — що це ті три колоніяльні держави, які — на нещастя арабському світові — створили Ізраїль. На терені Об'єднаних Націй СССР активно підтримав африкансько-азійські держави проти Франції, примусивши цю останню рятувати свій престиж сецесією, при чому, очевидно, цілому північно-африканському арабському світові Совєти представили себе, як його оборонця. Постачання Єгиптові важкої зброї, танків, літаків і підводних човнів за одну десяту міжнародної ринкової ціни йде поруч із обіцянками велетенських сум в порядку економічної допомоги, машин і технічних сил, на будову греблі над Нілем, електрівні в Афґаністані, сталеварні в Індії. Подорож Хрущова й Булґаніна по Індії перетворилась у велику політично-пропаґандивну кампанію проти Заходу, а факт, що індійський уряд висилає шкільних дітей творити шпалери для зустрічі „дорогих гостей" і безплатно спроваджує з глибини краю сотні тисяч індійців до кожного міста, в якому ці большевики виголошують промови проти Америки й Англії, набирає посмаку трагічної іронії. Бо ж ніхто інший, як власне Англія дала остаточно Індії самостійність, а Америка впакувала туди за останніх кільканадцять років мільйони долярів без найменших політичних рекомпенсацій. З Індії поїдуть Хрущов

(Закінчення на стор. 3).

Зенон Стефанів

СТРУКТУРА НАТО

На сторінках цього часопису я писав уже докладніше про оборонно-союзні договори З'єдинених Держав Америки (див. „Свобода" ч. 86/54), які зв'язані цілою низкою умов колективного або двостороннього характеру із 35 державами.

У висліді цього по день 1 липня 1955 р. ЗДА уможливили союзним і заприязненим народам, в обсязі військового взаємного забезпечення, виставити й опорядити 180 армійських дивізій, 280 повітряних та 550 морських з'єднань. В тому числі ЗДА доставили коштом 11.400.000.000 долярів 7.575 літаків, 38.400 танків і панцерних возів, а також 1.079 воєнних кораблів різного типу.

Завдяки такій величезній допомозі З'єдинених Держав, для прикладу, — Північно-Атлантійський Союз розпоряджає тепер для оборони Західньої Европи і Близького Сходу 100 вповні боєздатними дивізіями, не враховуючи покищо Західньої Німеччини, тоді, як в 1949 році їх було заледве 12. Самі ж держави НАТО, крім ЗДА, витрачають на свої зброєння коло 12 мільярдів долярів річно.

З усіх союзних договорів, в яких найголовнішим сиґнатарем є ЗДА, найбільш ефективним і діючим є власне Північно-Атлантійський Союз. Його важливість полягає не тільки в тому, що він займає найголовніший відтинок в цілій оборонній західній системі, але насамперед в тому, що це вперше в світовій історії постав такий союз держав, на чолі якого стоїть постійне спільне політичне й військове керівництво — при одночасних взаємних поступках в правах суверенности.

Північно-Атлантійська Договірна Організація — North Atlantic Treaty Organization (в скороченні NATO) постала з ініціятиви тодішнього президента ЗДА Г. Трумана, на підставі т. зв. північно-атлантійського трактату 4 квітня 1949 року. Сюди увійшли такі держави: 1) ЗДА, 2) Канада, 3) Ісляндія, 4) Норвегія, 5) В. Британія, 6) Голляндія, 7) Данія, 8) Бельгія, 9) Люксембурґ, 10) Портуґалія, 11) Франція, 12) Італія; в 1951 р.: 13) Греція, 14) Туреччина та в 1955 р. 15) Німецька Федеративна Республіка.

Найвищим політичним органом для НАТО є Північно-Атлантійська Рада — North Atlantic Council (NAC), з осідком у Парижі, що складається з представників урядів-членів. До цієї Ради входять звичайно міністри закордонних справ, оборони, фінансів або економіки. Засідання відбуваються щонайменше три рази на рік, голова Ради змінюється кожного року по черзі. Поміж пленарними засіданнями є чинні акредитовані амбасадори з окремими делеґаціями дорадників і експертів.

Міжнародний Секретаріят НАТО очолює генеральний секретар — Secretary General. Він покликається П.-А. Радою, підлягає їй безпосередньо, є відповідальний за підготову і порядок нарад Ради і не може бути членом якоїсь окремої національної делеґації. Він є одночасно урядуючим заступником голови і проводить на щотижневих засіданнях постійних репрезентантів при Раді.

Найвищою військовою установою держав НАТО є Військовий Комітет — Military Committee. До нього входять шефи генеральних штабів поодиноких держав, за винятком Ісляндії, яка не має війська і яку заступає цивільна особа. Цей Комітет, подібно як П.-А. Рада, засідає періодично, а стало урядують військові місії. Оскільки шефи штабів не можуть довший час бути неприявними в своїх державах, Військовий Комітет має дві окремі Комісії: а) Постійна Група — Standing Group — утворена з представників Генштабів ЗДА, В. Британії і Франції та б) Комітет Військово-Уповноважених — Military Representatives Committee, в склад якого входять, крім згаданих відпоручників штабів трьох великодержав, ще й заступники начальників генштабу інших держав НАТО. Це є виконавчі органи Військового Комітету, постійного діяння, що мають до свого розпорядження цілий ряд військових бюр і устаткувань для стратегічного загального плянування. Осідком цього головного штабу є столиця ЗДА — Вашингтон.

Найвища Головна Кватира Союзних Держав в Европі — Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE), що є штабкватирою головнокомандувача союзних держав — Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) з осідком в Парижі. Він одержує всі директиви від Військового Комітету через Постійну Групу, йому безпосередньо підлягають 4 европейські оборонні секції: 1) Північна Европа — Allied Forces Northern Europe (AFNE) 2) Центральна Европа — A. F. Central Europe (AFCE) 3) Південна Европа — A. F. Southern Europe (AFSE) 4) Середземне Море — A. F. Mediterranean (AFMED). Штаб европейського головнокомандувача зорганізований на американський лад, — складається із 4 відділів: персонального, оборонно-розвідчого, оперативно-вишкільного, та постачання й евакуації.

Атлантійське Командування — Atlantic Command є головною кватирою союзного головнокомандувача атлантійського обсягу — Supreme Allied Commander Atlantic (SACLANT). Йому підпорядковані два окремі командні круги: 1) Західній Атлантик — Western Atlantic Area і 2) Східній Атлантик — Eastern Atlantic Area. Він так, як і европейський головнокомандувач підлягає Постійній Групі Військового Комітету НАТО. Завданням Атлантійського Командування є забезпечити на випадок війни вітальні морські шляхи сполучення вільного світу.

Комітет для оборони проток — Channel Committee, осідок в Лондоні. До нього входять шефи адміральних штабів В. Британії, Франції, Бельгії і Голляндії. Цьому Комітетові підпорядковане Командування протоками (Chancom), що, одначе, стоїть в постійному зв'язку із Військовим Комітетом

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юрій Таркович

НАЙНОВІШІ ГОСТІ З УКРАЇНИ І СИБІРУ

В західньо-німецькому місті Нюрнбергу зустрілись ми з Іваном С., 28-річним селянином-колгоспником з Київщини, нашим найновішим утікачем з України. Другого дня ми відвідали в Франкфурті над Майном п-ню Олену У., 60-річну українку з старої еміграції, яку большевики заарештували в 1945 році в Польщі і яка пробула потім повних 10 років в концентраційних таборах Сибіру. Цікаві і рівночасно болючі ці дві долі — один селянин з-під Києва, що виріс і жив під Совєтами, а друга жінка, що пізнала жахливу московсько-большевицьку дійсність тільки в тюрмах і концентраційних таборах Сибіру.

Утікач з Київщини

Іван С. (прізвища із зрозумілих причин не подаємо) жив на селі біля Києва до 1954 року (потім в Криму), працюючи в місцевому колгоспі. Закінчив 4 кляси народньої школи. Ось що розповідає він про життя села на Україні:

В повоєнних роках колгоспники на багатій українській землі одержували за свою тяжку працю від світанку до пізньої ночі всього 100-200 грамів хліба за трудодень. Чоловіків було мало, а жінки, часто матері 2-4 малолітніх дітей, запрягали самі себе в плуг замість коней, яких також не було, і так орали. В останніх роках стало трохи краще, але селяни ніколи не одержують стільки хліба, скільки їм обіцяє влада за вироблені трудодні. Дають в найкращому випадку третину того, що обіцяють і про що говорить совєтське радіо. А як же ж тоді живуть селяни? — запитуємо. Дуже просто, відповідає наш гість, — всі крадуть: хліб, картоплю й інші продукти з колгоспів, бо влада примушує красти; якщо не вкрадеш, то помреш з голоду. Наприклад, у 1953 році на Україні, передусім по селах, зовсім не можна було дістати цукру, хоча врожай цукрових буряків був непоганий і цукрова промисловість України є найбільшою в Европі.

Обережно порушуємо політичні питання. Та цього непотрібно. Селянин із Київщини прямо, і то в приявності чужинців, говорить: „Український народ хоче визволитися від совєтської влади, хоче, щоб Україна була самостійна!" Це своє переконання Іван ще й підкреслює: „Якщо б на Україні були справді вільні вибори, то український нарід голосував би за те, щоб Україна була відрізана (його вираз) від Росії і стала цілком самостійною. Тоді селяни одержать і землю в приватну власність, а цього хоче кожен український селянин". На Україні найбільше чекали війни в 1946 році і по смерті Сталіна. В 1946 році, мабуть, тому, що був голод і люди думали, що „американці не дозволять мучити народ", а по смерті Сталіна всі вважали, що комуністична влада настільки слаба, що „американці можуть її легко повалити". На Україні ніхто не боїться атомової бомби чи взагалі війни. Навпаки, всі чекають війни, бо вважають, що тільки війною можна повалити московсько-большевицький режим. Крім того, населення думає, що в ході війни американці прийдуть на Україну. Наш гість пояснює це тим, що, мовляв, американці мусять бути на Україні до того часу, поки Україна стане сильною. На думку селян, тільки американці могли б забезпечити Україну від можливої нової російської загрози...

Іван С. додає дещо про себе. На Україні було дуже важко жити, і тому в 1954 році він поїхав у Крим і працював там в колгоспі. В Криму селянам подекуди легше жити, як на Україні. Там тепер багато українців, менше росіян, а місцевого населення, кримських татар, дуже мало. Українці співчувають татарам; наш народ уважає, що це непростимий злочин, що Москва зробила з кримськими татарами, прогнавши їх із їхньої батьківської землі. Українці дуже неохоче переселювалися в Крим. Як він втік на Захід? Напочатку 1955 року пішов працювати, як „вільнонайманий робітник", при совєтській армії в Австрії. Коли Совєти восени цього року виїздили з Австрії, Іван С. втік і переховувався так довго, поки вся совєтська армія не виїхала з цієї країни. Потім звернувся до американців у Відні, і так попав до Західньої Німеччини.

Українка, гість із Сибіру

Зовсім інша доля п-ні Олени У. Її чоловік був колись сотником 6-ої стрілецької дивізії Синьожупанників. По розгромі Української Держави в 20-их рр., вони поселилися в Польщі. В січні 1945 року їх обох заарештував відділ МВД, майора Сіпільника, з 31-ої совєтської піхотної дивізії. По довгих допитах в тюрмах Білоруси і Литви, їх вивезли до концентраційного табору Березники, за Уралом. Тут помер її чоловік від побоїв і виснаження. В жовтні 1946 р. відбувся „суд" над Оленою, і її засуджено на 10 років каторжної праці. Пришили їй пункт 4-ий 54-го параграфу (зв'язок з буржуазними країнами) і пункт 11-ий (приналежність до ОУН). В 1949 році вислали її до концентраційного табору Тайшет в околицях сибірського міста Іркутськ. Тут вона пробула аж до свого звільнення восени цього року, коли їй вдалося з німцями перебратися до Західньої Німеччини.

В районах біля Іркутська, коло залізничої лінії Тайшет-Братськ, є сотні таборів, огороджених трьома рядами колючих дротів, напущених електричним струмом. Олена, працюючи часто в таборовому шпиталі, мала змогу зустрічатися з в'язнями багатьох таборів. З усього числа в'язнів українців є коло 60-70 процентів, росіян 10-15 процентів, решта литовці, татари тощо. Є тут українці з усіх частин України. Члени УПА переважно із Західньої України (відносно багато з Закарпаття), священики Української Автокефальної Православної Церкви із Центральних Земель, учителі, селяни, робітники, професори з Києва, Львова і Харкова, дівчата з Одеси, що нібито мали зв'язок з англійцями чи американцями, які по війні побували в Одесі. Більшість в'язнів працюють на розробці лісу. Влада знущається з них так, як тільки може. Приклад: одна молода дівчина з Харкова відповіла вартовому МВД, що її підганяв: „зараз, зараз". Він це зрозумів, як образливе слово „зараза", і дівчину посадили на три дні в „карцер" без харчів і води. Інша дівчина, татарка, що була в Тайшеті вже як „вільнонаймана", дістала 6 років тюрми тільки за те, що відійшла на кілька кілометрів від призначеного їй місця побуту, щоб купити собі чаю.

ДУМКА

Мені здається, я не жив,
А тільки все збирався жити,
Чогось шукав, за чимсь тужив,
Бажав комусь ввесь вік [служити,
Аж ось і молодість минула,
Не живши, втомлена заснула.

І день прийде, як та сльота,
Я довгу панахиду правлю:
— Прощайте, молоді літа!
Не гуджу вас я і не славлю!
З могили вас вже не добуду,
Уже я молодим не буду...

І в цім жалю мов бачу я:
Не мертва молодість, лиш [сонна...
Не в пору ще журба моя,
Не в пору пісня похоронна!
Ще поживем! Давайте жити,
Чогось шукать, за чимсь [тужити!

ОСИП МАКОВЕЙ

Д-р Володимир Ґалан
Екзекутивний директор ЗУАДКомітету

ЗВІТ

з праці Злученого Українського Американського Допомогового Комітету за час від 1 січня 1953 року до 30 вересня 1955 року

на П'ЯТИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ ЗУАДК 12 листопада 1955 року в готелю БЕЛЬВЮ-СТРЕТФОРД у Филаделфії.

(2)

Фінансування переселення

Фінансування переселення розбивається на три частини:

1) Видатки на покриття коштів переїзду до порту виїзду і консулярні видатки.

2) Морський транспорт.

3) Видатки на переїзд з порту до місця призначення у ЗДА, як теж евентуальна поміч новоприбулому.

Видатки морського транспорту, як подано, покриваються фондами із позичок Міждержавного Комітету, як теж у деяких випадках від ЮСЕП. Видатки під 1) — (до переїзду океаном), як теж під 3) — (після приїзду до ЗДА) — це виключні зобов'язання самого переселенця, чи радше організації, яка його переселює. Рахуючи кругло 70 дол. на покриття цих видатків для одного переселенця, та й рахуючи, що ЗУАДКомітет переселить у новій акції 4.000 осіб (наші ашуранси, які вже заверифіковані, охоплюють вже 3.256 осіб) то на покриття цих коштів без оплат морського транспорту потрібно ЗУАДКомітетові 280.000 дол., щоб ЗУАДК міг якслід виконати своє завдання. Тому то ЗУАДКомітет ще до приїзду іміґранта просить спонзорів про вплату 25 дол. адміністраційної такси, щоб мати бодай зав'язок для цих фондів. Але ці зобов'язання наші спонзори не так точно виконують. Цікаво буде Вам, Шановні Пані і Панове, знати, як реаґують наші спонзори — люди, які дають запевнення про опіку над новоприбулими на терені ЗДА — на наші звернення відносно цих оплат.

На висланих досі 1430 ашурансів, лише 25 відсотків спонзорів виконали вповні свої зобов'язання, себто вплатили адміністраційні кошти і дали запоруку для затягнення позички на покриття морського транспорту. 10% лише частинно виконали ці свої зобов'язання — себто вплатили якусь малу суму та й евентуально дали запоруку на позичку. 65 відсотків взагалі навіть не відповідає на наші листи і заклики. Правда, в цьому є бодай 200 спонзорів для анонімних аплікантів і від тих спонзорів ЗУАДК не вимагає покриття фінансових зобов'язань. Для анонімових випадків ЗУАДК старається створити спеціяльний переселенчий фонд із загальних збірок. Та все ж таки — як бачимо — відсоток неплатників у ЗУАДКомітеті великий.

На цьому, одначе, справа не вичерпується. ЗУАДК має ще довжників із попередніх акцій переселення, а навіть таких довжників, які прибули ще в 1949 році, набули не лише майно, як авта, чи доми, але теж набули вже американське громадянство, а не подумали, що треба повернути кошти, які видав український комітет на їх переселення до цієї країни добробуту. Заборгованість цих іміґрантів із років 1949, 1950, 1951 виносить около 60.000 долярів. Треба великого громадського натиску всіх наших організацій і преси, щоб ці гроші були повернені та щоб можна було зужити їх на нову переселенчу акцію. Тому теж звертаюся до всіх Шановних Делеґаток і Делеґатів, щоб — повернувшись до своїх місцевостей — повели пропаґанду за повернення заборгованости ЗУАДКомітетові всіми його довжниками. Якщо не допоможуть усі добрі заходи, тоді ЗУАД буде змушений прилюдною нагінкою і публікацією прізвищ у пресі впливати на сумління цих довжників. Треба вірити, що спонзори і самі нові іміґранти не допустять до цих крайностей і доможуть ЗУАДКомітетові дістати зворот цих грошей.

Морський транспорт

Коли на покриття коштів переїзду до порту і від порту та на інші адміністраційні видатки переселення ЗУАДК мусить мати власні фонди, то на оплачення самого переїзду через океан ЗУАДК дістає для своїх аплікантів позичку від Міждержавного Комітету для переселення з Европи на основі окремої умови. Цей договір був підписаний 4 грудня 1954 року. На підставі цього договору, кожний іміґрант, який переселюється до ЗДА заходами ЗУАДКомітету на основі нового іміґраційного закону РРА-1953, отримає безвідсоткову і довгореченцеву, зворотну позичку на покриття коштів морського транспорту. Полагодження цих позичок на переїзд через океан йдуть через нашу канцелярію й нашим обов'язком є вести точний обрахунок, щоб усі гроші можна було в час повернути цій міждержавній установі. Коли зважити знову, що ЗУАДК переселить у новій переселенчій акції на основі закону РРА-1953 р. 4.000 осіб і на кожну особу візьмемо 150 дол. на кошти переїзду через океан, тоді дістанемо суму 600.000 дол., як зобов'язання ЗУАДК'у перед Міждержавним Комітетом для переселення з Европи за позички для наших аплікантів. Цю суму ЗУДКомітет мусітиме зібрати від довжників і повернути цій міждержавній установі.

Думаю, що кожний із делеґатів здає собі справу із цього великого фінансового зобов'язання нашого ЗУАДКомітету у міждержавному маштабі на суму, яка переходить далеко пів мільйона долярів. Це теж доказ великого довір'я до нашого Комітету, який здобув собі це довір'я у світі своєю дотеперішньою працею. Трема вірити, що весь український загал буде співпрацювати із ЗУАДКомітетом і доможе нам виповнити це наше велике зобов'язання та й виправдати довір'я до нашої організації.

Вам відомо, що в акції попереднього переселення скитальців ЗУАДК дістав від американського уряду позичку в сумі 100.000 дол. Коли прийшов реченець звороту цієї позички, деякі з наших директорів радили, щоб ще її затримати. Але наш приятель у Вашинґтоні п. О'Коннор порадив віддати цю позичку у приписаному реченці. Він заявив, що ЗУАДК має добре ім'я у Вашинґтоні й тому треба це добре ім'я затримати. Він сказав, що це доказ довір'я американського уряду до нашого Комітету — ця позичка і тому треба її віддати, щоб це довір'я ще більше скріпити.

Тепер ЗУАДК вийшов на міжнародне поле, дістав кредит міждержавної установи і тому ще більш важлива річ, здобути добре ім'я на цьому міжнародному полі. Обов'язком цілої нашої української громади у ЗДА затримати добре ім'я ЗУАДКомітету на міжнародному полі та й допомогти новій Управі, щоб вона вив'язалась вповні із цього великого зобов'язання на честь і славу українського імени.

БРАК ШКІЛЬНИХ ПРИМІЩЕНЬ

На початку кожного навчального року по всій Америці особливо дошкульно відчувається брак шкільних приміщень. Ця проблема стає щораз серйознішою, тому для тимчасового розв'язання її одна будівельна фірма на середньому заході запропонувала виготувати стандартні масові будовані шкільні будинки для тих громад і містечок, які не можуть управитись із будівництвом нових шкіл, зважаючи на зріст числа школярів.

Ця шкільна криза глибоко непокоїть офіційні чинники, відповідальні за стан науки в країні. Педагоги бояться, що занадто переповнені кляси спричиняться до зниження рівня освіти учнів. Саме тепер З'єдинені Держави в цьому відношенні перебувають у особливо несприятливій ситуації. Діти, народжені в роки під час і після війни, коли число народжень було особливо високе, заливають тепер кляси нижчих шкіл, але незабаром стануть біля порогів каледжів та університетів. І так видається, що нема підстави гадати, що ситуація може змінитись.

Сьогодні ми маємо 39,8 мільйонів учнів по всіх видах шкіл в Америці. У майбутньому році їх буде 42 мільйони, а за десять років — 52 мільйони. Отже протягом десятьох років число учнів збільшиться більше, ніж на одну третину.

Проблема полягає — і в майбутньому полягатиме — найперше в матеріяльних коштах. Податки, призначені на потреби шкіл, подвоїлись протягом останніх п'яти років. Проте, досі ще не розв'язане питання, як адміністратори державних і стейтових шкіл, які дістають кошти з податків, а також приватні школи, які існують на пожертви, різні внески та з різних фондів, вийдуть з того становища, коли потреба в нових і нових школах щороку зростає.

Поруч із цією важливою проблемою існує інша проблема, не менш важлива — брак учителів. Уже тепер в З'єдинених Державах бракує приблизно 140,000 учителів, беручи до уваги число учнів по всіх школах. Не зважаючи на деяку підвишку, зроблену недавно, заробітня платня учителів усе ще недостатня, щоб привабити молодь, яка має змогу вибирати собі ліпше оплачувану працю.

Зважаючи на таку ситуацію, річна конференція в справах освіти, відбулася у Білому Домі від 28 листопада до 1 грудня була особливо важливою. На ній зібрались найвидатніші працівники в галузі народньої освіти та багато зацікавлених чинників. Деякі з них відбули підготовні конференції та збори, щоб загальна конференція в Білому Домі пройшла якнайкраще і винесла якнайпродуктивніші рішення.

На вже відбутих попередніх зборах в багатьох місцях з'ясовано, що тільки федеральна допомога в цій справі може зарадити лихові і що ціла проблема є завелика для льокальних урядів. Федеральна допомога школам і розв'язання шкільного питання стає чималою політичною проблемою.

Централізація урядового впливу на навчання в школах — ми тут не говоримо про централізацію шкільної системи — завжди вважалась за інвазію на академічну свободу. Льокальна контроля над школами оберігається заздрісно і дбайливо ще з часів колоніяльних з-перед трьох століть. Але тепер, коли податки на освітні цілі дедалі більшають, Федеральна допомога для шкіл знову стає на порядку денному. На конференції в Білому Домі ця справа виявляла гарячі дебати, думки учасників цієї конференції поділилися, як це було і раніше, протягом довгих років.

Є всі ознаки, що льокальні шкільні та освітні чинники намагатимуться розв'язати свої проблеми якимсь таким способом, який не загрожуватиме традиційній незалежності американських шкіл від Федерального уряду.

(„Загальна Рада").

ПЕРЕВІРКА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2).

і Булганін — політичні „сейлсмени", як називає їх „НИТаймс", перестерігаючи водночас проти легковаження їхнього „товару" — до Бірми, щоб і ту країну закріпити в „невтральності" та щоб переконувати своїми промовами та обіцянками й сусідів Бірми, які добродійства можна мати із доброго співжиття з Совєтами. Москва грозить Іранові й „опікується" Афганістаном. Коли ж пригадати при цьому недавній експериментальний вибух водневої бомби на острові Врангеля, то побачимо, що це не тільки політична й економічна офензива Совєтів, але й офензива в ділянці збросння, веденого далі потом і кров'ю 200 мільйонів совєтських рабів.

Поява Совєтів на Близькому й Середньому Сході — це взагалі політичне „новум", а сполучене відразу з совєтськими успіхами, як офензивного чинника, „новум" дуже грізне. Коли ж поруч із цим власне на тому Близькому Сході, ще донедавна Англія грала першу ролю, а її місце готовилась зайняти Америка, хоч в характері держави не колоніяльної, а тільки спомагаючої та союзницької — коли власне на тому терені постав гострий англійсько-грецький і грецько-турецький антагонізм через Кипр, то ситуація змінилась дуже в некорисnь Заходу. Ця зміна може бути тимчасовою, і вона напевне буде тільки епізодичним успіхом Совєтів. Але покищо цей успіх триває й Совєти знаходяться в наступі.

А щоб їх змусити до відвороту й щоб відбити втрачені позиції — для цього потрібні протидії. І для визначення цих протидій саме нараджується політична верхівка у Вашингтоні.

Ще дві події внутрішньополітичного характеру спонукують Вашингтон зосередити свою увагу на закордоннополітичній проблематиці. Поперше, наближається Новий Рік, а з ним час оприлюднення Послання про Стан Унії, в якому мусять бути уточнені закордонно-політичні справи. Другою актуальною подією є чимраз виразніші познаки, що демократи головний натиск своєї виборчої кампанії в 1956 році кластимуть на закордонні справи. Дальша закордонна політика найтісніше пов'язана з пляном дальшої фінансової допомоги закордонові, отже з бюджетом ЗДА. Це — всі ті чинники, які актуалізують закордоннополітичні проблеми. Тому, що логічно ЗДА повинні перейти до політично-господарського контрнаступу проти СССР весь вільний світ з напруженням чекає цього нового етапу в американській політиці, етапу, на якому менше говорилося б про співіснування і „женевських духів, а більше ділилося б на користь уярмлених народів.

● Бувший президент Арґентини Едвард Льонарді хворіє на шлунок і виїздить до ЗДА на лікування цієї недуги.

Вступайте в члени УНСоюзу!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Листопадові Роковини.

Заходом місцевого УЦК, відділу УКК й Українського Гром. Комітету співпраці Організацій в Нюарку влаштовано спільне свято для відзначення 37-х Роковин Листопадового Зриву в дні 6 листопада 1955 вечером у виповненій вщерть великій залі Української Централі в Нюарку.

По відспіванні американського гимну виголосив мгр. І. Оверко недовгу, але змістовну і формою гарну святкову доповідь, в якій підкреслив політичні події й обставини на зах. українських землях, які попередили Листопадовий Зрив та з'ясував значення того ж Зриву у визвольних змаганнях українського народу. Промова виголошена з пам'яті, з чуттям і відповідною дикцією залишила гарне враження в учасників свята. Черговим, новим виконавцем програми була пані В. Цегельська, відома на терені Филаделфії і Ню Йорку співачка, яка відспівала арію Одарки з опери „Купало" — А. Вахянина, „Надії" — Лопатинського та стрілецьку пісню: „Накрила нічка". Солістка своїм симпатичним, ліричним сопрано просто полонила своїм співом слухачів так, що мусіла відспівати кілька наддатків. І. Самокішин гарно відспівав дві пісні: „Мені однаково" — М. Лисенка і „Ти шукаєш, Дніпре" — укл. Гриценка. Фортепіяновий супровід був у певних руках проф. З. Маркович з Филаделфії. З давніх виконавців пані І. Кононів рецитувала з питомою їй гарною дикцією „Львів наш" — О. Бабія. Крім цього з давніх виконавців гарно виступив у 2-х точках програми місцевий чол. хор „Трембіта" під дир. мгр. І. Городиського з піснями: „Гей повідайте", „Та забіліли сніги" — укл. М. Лисенка і „Стрілецьким шляхом" і в'язанкою стрілецьких пісень — М. Гайворонського. Національним гимном: „Ще не вмерла Україна" закінчилось свято, в якому крім старшого громадянства взяла численну участь пластова молодь місцевої станиці. Це треба підкреслити тим більше, що на залі під час свята молоді було трохи за мало. Вид Львова на задній стіні сцени в оформленні арт. маляра М. Радиша і напис над сценою: „У 37-і Роковини Листопаду" — гармонізували добре настрій свята.

Місцева пластова станиця відзначила 37-і Роковини Листопадового Зриву достойним Листопадовим Апелем того ж самого дня по полудні у своїй домівці. На сходини явилась уся пластова молодь Пл. станиці, якій д-р Т. Крупа росказав гарно про перебіг і значення Листопадового Чину. По відчитанні пластового наказу молодь відспівала низку стрілецьких пісень.

Перед полуднем в дні 6 листопада ц. р. відправлено у місцевій гр.-кат. Церкві Панахиду за поляглих у визвольних змаганнях Героїв, під час якої співав чол. хор „Трембіта" й о. д-р Б. Курилас виголосив відповідну до цеї історичної події проповідь. Під час Панахиди лавою стояли місцеві пластуни (нки) та представники місцевого відділу ОбВУА.

Після Панахиди відбувся в домівці місцевого відділу ОбВУА Військовий Апель, на якому д-р В. Бемко виголосив коротку, змістовну доповідь, пригадуючи своїм друзям та запрошеним гостям цей світлий історичний і пам'ятний день Першого Листопада 1918 р.

О. У.

Шикаго, Ілл.

З діяльности 12-го Відділу УЗХ.

„Життя людини — це боротьба,
Боротьба за кращу долю проти [зла"!

Таку мету визначили собі членкині відділу, відновлюючи УЗХ.

Боротьба за кращу долю людини, боротьба проти нещасть і проти зла, яке переслідує українську еміґрацію особливо в Европі. Тому теж УЗХ організує моральну і матеріяльну поміч тим потребуючим, яких зла доля навістила такими нещастями, як хвороба чи немічність, чи тим, які в скитальчих таборах в Европі, залишені на злиденне життя і постійний страх перед репатріяцією...

Завдяки добре дібраній управі і жертвенним членкиням. Т-во вив'язується зі своїх завдань дуже задовільно:

За минулий діловий рік каса Т-ва виказала обороту $1950.37. З того $1640.15 видано на допомогу хворим тут і в Европі, а решту на культурно-освітні цілі і на адміністрацію.

Переведено збірку на хворих дітей в Европі і вислано через Центральну Управу УЗХ $430.00.

Вислано також 50 „кер-пакетів" до таборів в Европі. Важливе при цьому те, що гроші здобувається менше збірками, а більше імпрезами та жертвенною працею членкинь при уладжуванні буфетів на забавах і бенкетах, чи то власних, чи інших товариств. Буфет зладжений панями УЗХ-а в Шикаго має свою добру славу.

Це не значить одначе, що Т-во займається тільки „буфетами і забавами". Це є тільки один із засобів придбання грошей так потрібних до харитативної діяльности, бо харитативна і самаританська праця — це головне завдання Т-ва, чого Відділ суворо придержується.

Управа Т-ва відбуває двічі в місяць засідання, раз в місяць членські сходини для поладнання своїх справ, а крім того членки управи чи вибрані делеґатки беруть активну участь в засіданнях і сходинах братніх та інших товариств, як теж працюють в збірних комітетах при різних імпрезах, українських і американських. І так напр. наш Відділ відбув спільну зустріч-равт з Братством УСС, з Братством І. У. Дивізії, з ОбВУА, з ОДВУ і МУН, влаштував спільне „Свячене" і „Ялинку", як теж Академії і Святочні Сходини.

Не занедбали наші жертвенні членкині і традиційної коляди, то ж три пополудні і вечорі їздили по розлогому Шикаґо — з добірним хором, вносячи в еміґрантські хати радість і красу традиційної коляди та гомін нашої прекрасної України. За коляду кожна родина нагороджувала нашу касієрку ніколи менше, як 5 дол., як теж гостиною, тож нехай і їм Христос нагородить!

Своєю безпартійницькою поставою, толеранцією і серйозною працею здобув собі наш Відділ признання і пошану серед громадянства, яке прихильно ставиться до наших завдань і ніколи не відмовляє нам своїх пожертв для помочі тисячам нещасних, хворих і потребуючих тут і в Европі.

Усім нашим прихильникам і жертводавцям щире „Спасибіг", як теж прохання про дальшу піддержку, бо:

„Наша мета — добро і честь,
Наше знам'я — Золотий Хрест"...

Анна Рибак,
секретарка.

Клівленд, Огайо

Свято Покрови.

Заходом Т-ва кол. Вояків УПА, Відділу у Клівленді, місцевого Відділу ООЧСУ, Осередку СУМА ім. гетьмана Богдана Хмельницького, та станиці Американських Приятелів АБН, відзначено в неділю, 16 жовтня ц. р., Свято Покрови — та 13-ту річницю створення Української Повстанської Армії.

У святочну програму свята ввійшли: святочна промова д-ра Петра Мірчука з Филаделфії, виступ духової оркестри СУМА, під керівництвом проф. Р. Лесика, баритонове сольо, д-ра В. Боднара, при музичному супроводі пані Ірини Лончини - Виницької та деклямації юних сумівців: Люби Адамович та Петра Музички.

Коротка, неперевантажена програма свята — та добре й цікаво виголошена святочна промова д-ра П. Мірчука, залишили в цілості гарне враження. До успіху свята причинилась теж, у значній мірі, уміло та з ефектом удекорована сцена — а особливо образ Покрови у виконанні маляра, п. Вілинського.

С. Б.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

Інж. М. Лепкалюк співвласником фірми

Професійний американський журнал "Engineering News-Record" за м. листопад ц.р., а також „Вісті Т-ва Українських Інженерів в Америці", ч. 4—5, повідомили, що відомий наш громадянин, інж. Мирослав Лепкалюк з Ню Йорку став співвласником (партнером) будівельно-консультаційної фірми R. W. Lowry в Гаррісбурґу, Па.

Фірма Р. В. Ловрі, крім головного бюра в Гаррісбурґу, має свій відділ у Річмонд, Вірджінія, і недавно відкрила бюро в Ню Йорку. Фірма спеціялізується в дорожних і мостових проєктах і під цю пору виконує контракт на проєктування 25-милевого відтинку автостради „Мериленд - Експресвей", включно з усіми мостовими структурами, проєкт загальної вартости коло 30 мільйонів долярів.

Недавно фірма підписала 6 нових контрактів на будову та перебудову доріг загальною довжиною понад 50 миль, з приналежними мостами й віядуктами в стейтах Ню Йорк, Вірджінія й Пенсилвенія. У фірмі, крім

Інж. М. Лепкалюк

її співвласника, інж. Лепкалюка, працює ряд українських інженерів, між якими інж. Я. Гладкий є керівником мостового відділу й інженери Р. Яросевич і м. Мамчин — мірниками.

Інж. М. Лепкалюк приступив до фірми Р. В. Ловрі в серпні 1954 р. і працював у ній керівником відділу проєктів, поки не став рівнорядним партнером п. Р. В. Ловрі. Перед тим працював на чільних постах у великих американських фірмах, як Фридерик Гарріс, Сандерсон енд Портер, А. МекКі та інші. Один рік був асистентом на Відділі Математики і Механіки Нюйоркського Університету.

Своєю, справді американською підприємчивістю та енерґією, він зумів не лише сам добитись поважних успіхів у своїй професійній праці, але й завжди, на кожному кроці, старався висувати на відповідальні місця інших своїх колеґ, українських інженерів.

Здобуваючи крок за кроком все вищі позиції в американському господарському світі, інж. Лепкалюк завжди стояв у тісному контакті з громадським життям нашої Метрополії. Він один з основників Т-ва Українських Інженерів в Америці, а в рр. 1951-52, його голова. Був одним з промоторів і невтомним ентузіястом справи купна Українського Народного Дому в Ню Йорку аж до реалізації і від трьох років є головою Дирекції УНДому.

Короткі Вістки

● В багатьох стейтах ЗДА впала температура і панує правдива зима зі снігом. В Ню Йорку було тільки 18 ступнів, а в північній частині цього стейту впав сніг, і небезпечно подорожувати автами. В деяких місцевостях рекордово низька температура.

● В останньому тижні в Ню Йорку зменшилося число нещасливих випадків на вулицях і автострадах в порівнянні з тим самим тижнем з попереднього року. Випадків в цьогорічному тижні було — 608, в минулорічному — 629, смертних випадків 8 (11), поранених 836 (814). Цього року від авт згинуло в цьому місті вже 568 осіб, а поранених було — 40,687.

● Джеймс Конант, американський амбасадор в Західній Німеччині написав посадникові Західнього Берліну, д-рові Отто Зурові, листа в імені президента Айзенгавера, що З'єдинені Держави завжди близько зацікавлені долею Зах. Берліну і справою добробуту його мешканців.

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

В ОРГАНІЗАЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ
відбудеться
доповідь інж. В. Колодія
„КОРПОРАЦІЯ, СПІЛКА ТА ІНДИВІДУАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО"
в найближчу,
неділю, 4-го грудня 1955
о годині 5-ій пополудні
в У. Н. Домі заля ч. 31
в Ню Йорку.

Управа СУКІБ

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 28.

Я. Гривнак, Рачестер	$10	Д. Паньків, Лакавана	2
Н. М. Кравчук, Ню Йорк	10	В. Баран, Лорейн	2
М. Нітефор, Торонто	5	М. Шаран, Броктон	2
Н. Берків, Вудсайд	5	М. Сивий, Карнеґі	2
Д-р Ю. Городиловський, Шикаґо	5	О. Мацак, Флінт	2
А. Сеничин, Медісон	5	В. Возняк, Сиракюз	2
Т. М. Ліськевичі, Шикаґо	5	М. Корінець, Лос Анджелес	2
В. М., "	5	М. Кузьма, Сиракюз	2
І. З. Слонський, Фила.	4	Н. Олексюк, Менчестер	2
П. Деркач, Джемейка	4	А. Данилюк, Гартфорд	2
Інж. С. Тисовський, Боффало	3	М. Куліковський, Бентон Г.	2
М. Лещишин, Ню Йорк	3	П. Дутка, Гартфорд	2
І. Демиденко, Рачестер	3	О. Костюк, Гейзлетон	2
М. Т. Вибачинські, Лос Андж.	3	В. Колінко, Фила.	2
П. Кіра, Ню Йорк	3	І. Фурсів, Піттсбурґ	2
Д-р Ю. Соневицький, Ґейнесвіл	3	М. Паращак, Торонто	2
В. Балабан, Бруклин	3	П. Гайовський, Кемден	2
М. Микитин, Шикаґо	3	Н. Бутович, Ріджфілд Парк	2
М. Сверлик, "	2	І. Кіпа, Бронкс	2
Д. Горячий, Ню Йорк	2	Р. Шеретюк, Шикаґо	2
П. Миколенко, Дітройт	2	С. Ґрекуляк, Боффало	1
І. Гнідь, Мілстон	2	А. Романенко, Міннеаполіс	1
Г. Магнет, Елизабет	2	А. Леськів, Дітройт	1
М. Гошовський, Ню Йорк	2	Д. Волянник, Шикаґо	1
К. Гейзер, Амгерст	2	І. Балко, Гартфорд	1
І. Коцан, Тайтусвіл	2	І. Баврик, Челтенгем	1
Д-р К. Кебало, Ню Йорк	2	Н. А. Балущак, Монтреал	1
Г. Борис, Лейк Зуріч	2	М. Марчук, Шикаґо	1
М. Гарматій, Річмонд Гілл	2	М. Венки, Нюарк	1
А. Тимощук, Бріджпорт	2	Г. Сайкевич, Олифант	1
Я. Струтинський, Шикаґо	2	І. Худик, "	1
С. Дзюбатий, Ірвінґтон	2	Разом	$ 167.00
Д. Яремко, Кензас Сіті	2	Раніше проголошено	$ 5,476.05
А. Хухра, Рутерфорд	2		
П. Ноґач, Шикаґо	2	Разом	$ 5,643.05

СТРУКТУРА НАТО

(Продовження зі стор. 2-го)

том відносно загальних оперативно-стратегічних плянів.

Канадійсько - Американська Реґіональна Плянувальна Група — Canada United States Regional Planning Group, зложена з представників генштабів ЗДА і Канади для підготови оборони північно-американського континенту. Всі оборонні пляни мусять бути заакцептовані Військовим Комітетом НАТО.

Військові органи особливого призначення — Military Agencies: а) Військова Академія НАТО — NATO Defense College (NDC) в Парижі, для старшин найвищих ступнів, починаючи від полковника, час навчання 6 місяців; б) Військове Бюро для Стандартизації, — установа для устійнювання стандартів воєнного матеріялу, як рівно ж оперативної та адміністративної практики в збройних силах НАТО; в) Дорадчий Комітет для аеронавтичних досліджень і розвитку; г) Дорадчий Комітет для авіяційного вишколення, ґ) Комітет служби зв'язку — для координації всіх засобів зв'язку союзників.

Держави північно-атлантійського альянсу вже тепер розпоряджають, завдячуючи потужності союзника такої міри, як ЗДА, величезними ресурсами воєнно-економічного потенціялу. Сюди входять такі елементи, як людські резерви, енерґетичні джерела, стратегічна сировина враз з харчовими й кормовими середниками, промислова і продукційна спроможність, транспортаційні засоби тощо. При цьому ми візьмемо до уваги тільки людський резервуар. Всі держави НАТО мають разом 440 мільйонів населення — тобто на випадок збройного конфлікту можуть покликати під зброю щонайменше 25-30 мільйонів війська.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Німеччині

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ УАПЦ

Відділ Інформації УАПЦ з Німеччини подав до загального відома, що рішенням Митрополичої Ради під проводом митрополита УАПЦ Нікaнора знято „церковно-дисциплінарні санкції, наложені Собором Єпископів 24. X. 1947 р. в Ашафенбурзі на єп. Григорія та на священиків і мирян, що знаходяться в його юрисдикції, згідно з його внеском про це, поданим на ім'я Впр. митрополита Нікaнора". Далі є мова про те, що признається за єп. Григорієм титул архиєпископа і що він отримує відпускну грамоту зі складу Собору Єпископів УАПЦ. Поновний вступ його до складу єпископату залишається за свобідним рішенням самого арх. Григорія. Від тепер УАПЦ, очолювана митр. Нікaнором, перебуває в молитовному єдинанню з Церквою арх. Григорія.

В Англії

СВЯТО ПОКРОВИ В РЕДІНҐУ

Українська громада в Редінґу відзначила свято Пречистої Діви Марії, Опікунки українських Збройних Сил — Свято УПА. Святкування почалося Богослуженням, що їх відправив о. д-р А. Михальський. Вечером місцевий відділ ОбВУ влаштував Святочну Академію. Реферат про „Свято Покрови і українські збройні сили" виголосив сотн. Білий - Карпинець з Лондону. Вступне слово мав голова відділу С. Богатирець. Гарне враження на присутніх зробив виступ учнів суботної школи, зокрема деклямація Олі Кухарчук, Крім неї деклямували ще Оля Герекуляк, Марійка Єреґа, Богдан Гибала та Б. Олійник. Програму свята збагатили своїм виступом місцевий хор „Сурма" під керівництвом В. Сарчука та духова оркестра під керівництвом П. Телюка. Соліст Л. Плетінка виконав на піяні „Українську думку". Сенсацією свята був виступ молодого українського співака В. Луцева, який загостив до Редінґу на запрошення відділу ОбВУ.

В Канаді

АДМІНІСТРАТОР ЗАХ. ЄПАРХІЇ УГПЦ В ЕДМОНТОНІ

З благословенням Митрополита Іларіона і за рішенням президії Консторії УГПЦ в Канаді о. прот. Єроніма Грицину призначено адміністратором Західньої Єпархії та рівночасно настоятелем катедри св. Івана в Едмонтоні. 22 жовтня о. прот. Є. Грицина прибув до Едмонтону і приступив до виконання своїх обов'язків.

Д-Р В. КИСІЛЕВСЬКИЙ В ДОРОЗІ ДО ЕВРОПИ

Канадійське міністерство Іміграції і Громадянства вислало свого уповноваженого в особі д-ра В. Кисілевського, до Европи, щоб зібрати матеріяли про можливості еміґрації українських залишенців до Канади. Він відвідає більші табори і в безпосередній розмові перевірить, які є можливості в розв'язанні цієї проблеми. Він відвідає також Трієст.

КОНЦЕРТ ЛЕСІ ЗЮБРАК

Дня 15 жовтня відбувся в авдиторії Юнайтед Черч концерт з участю талановитої української співачки Лесі Зюбрак.

Зюбрак відспівала з успіхом клясичні арії Моцарта, Россіні та інші.

Велика шкода, що молода солістка не заспівала ні одної української арії, хоч в українському співочому репертуарі є досить пісень, що надаються до кольоратурного сольо.

Це так було в Едмонтоні. Співаючи вже в Вінніпеґу 23-го жовтня — Леся Зюбрак включила у свій репертуар українські пісні.

СВЯТО КНИЖКИ І ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ В ЕДМОНТОНІ

Стараннями жіночого товариства при українській православній Катедрі св. Івана в Едмонтоні влаштовано Свято Книжки і вшановано пам'ять письменниці Ольги Кобилянської. Ця громадська імпреза відбулася в неділю, 30 жовтня, в салі ім. М. Грушевського.

Вступне слово виголосила пані Е. Верхомина. Реферат на тему „Свято Книжки" виголосив д-р Орест Старчук, реферат про Ольгу Кобилянську виголосила пані Мирослава Мельник. Поміж цими рефератами відбулись концертові пункти, які виконав хор української православної Катедри під диригентурою проф. О. Евфимчука. Було декілька деклямацій дітей. Тріомарш, композиції Ярославенка, виконали сумківці, декілька точок виконала оркестра (сумівців) під проводом проф. С. Яременка. „Ой, зійшлися всі бурлаки" і „Ой, зійди ясен місяцю" відспівав Б. Мельник при акомпаніяменті на піяніні пані В. Верхомин. А прикінці відбулась інсценізація поезії „Сім струн" Лесі Українки, у виконанні якої взяли участь сім дівчат сумківок. При фортепіяні пані Валентина Доброліж.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

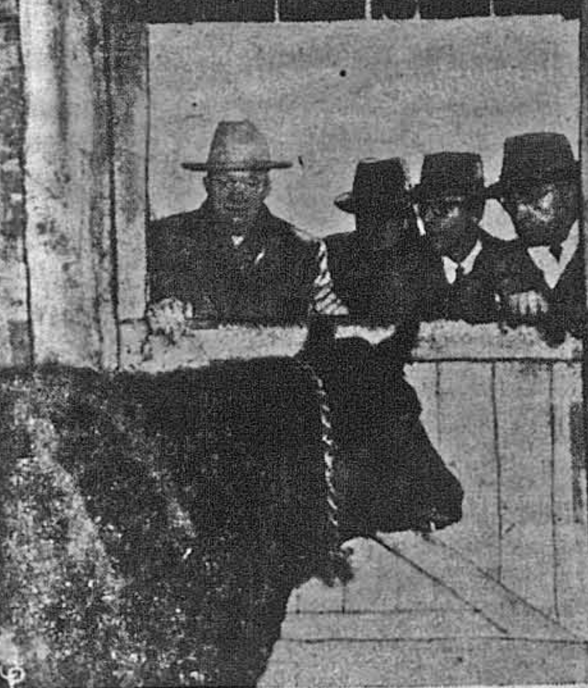
(За совєтською пресою і радіом)

СВІТОВИЙ ОСЯГ ВОЛОДИМИРА ГОЛУБНИЧОГО

2-го жовтня в Києві почалися особисто - дружинні змагання на першість України з легкої атлетики. В них беруть участь дружини всіх областей України, міст Києва і Севастополя — разом 800 спортовців. Перший же день змагань був відзначений світовим осягом київського легкоатлета Володимира Голубничого. У змаганнях з спортової ходьби на 20 кілометрів він показав час — 1 година 30 хвилин 2.8 секунди, що є рекордом СССР і України, а також новим світовим осягом. Одночасно Голубничий встановив ще два республіканські рекорди: в ходьбі на 15 кілометрів — 1 год. 7 хв. 15.8 сек. і в годинній ходьбі — 13,359 метрів. Ще один республіканський рекорд установив представник Вінницької области С. Крищштайн. Він пробіг 400 метрів з бар'єрами за 52.8 сек. — на 0.1 сек. краще від попереднього республіканського рекорду киянина Є. Буланчика. У фінальних змаганнях С. Крищштайн показав гірший час — 53.4 сек., проте, зайняв перше місце і здобув звання чемпіона України з цього виду легкої атлетики.

ЧЛЕНСТВО в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

АЙЗЕНГАВЕР НА СВОЇЙ ФАРМІ В ГЕТТИСБУРҐУ

Президент Айзенгавер показує гостям, представникам фармерських бюр із різних стейтів, одну із своїх корів породи Блек Енгус.

Аденауер запитує, чи Захід погоджується на німецько-совєтські розмови

Бонн. — Курт Георг Кізінгер, голова закордонно-політичної комісії в західньо-німецькому парляменті, і д-р Гайнріх Кроне, речник християнсько-демократичної партії у тому парляменті, зробили майже однозвучні заяви про можливість ведення безпосередніх розмов між Західньою Німеччиною і Совєтами у справі об'єднання Німеччини, якщо західні, союзні з Німеччиною, держави погодяться на це. Закордонна преса негайно оцінила ті заяви, як „пробні бальони", яке становище займуть в цій справі західні держави. Насправді названі діячі не могли б були виступити з такими заявами без попереднього відома і згоди канцлера Аденауера і міністра Брентано. Ті заяви стоять у тісному зв'язку однаково з невдачею Женевської конференції щодо справи об'єднання Німеччини, як також атак на політику Аденауера збоку його союзників, вільних демократів, що — мовляв — уряд Аденауера не використовує всіх можливостей для справи об'єднання Німеччини і не говорить з Совєтами, хоч треба вести такі розмови. Міністер закордонних справ Брентано має виступити перед західньо-німецьким парляментом з великою промовою на ці теми в четвер 1 грудня ц. р.

● У Боґоті, столиці Колюмбії, місцева поліція повідомила кореспондента американського журналу „Тайм", що „минув термін його візи" і що він має виїхати до 48 годин. Причини не подано йому, але він думає, що це сталось внаслідку появи в „Тайм-і" його допису про лідера опозиції, не дуже для того колюмбійського діяча присмного.

бл. п. ІВАН ХОЛЯВКА

Вранці 3-го жовтня 1955 р., у своєму домі в Торонті несподівано помер ІВАН ХОЛЯВКА на 63 році життя. Покійний був відданим і щирим українським громадянином, тому й вістку про його передчасну смерть прийняли рідні й знайомі з великим ударом і болем.

Він народився 22-го червня 1893 р. в селі Улюч, повіт Березів, у Західній Україні. До Канади приїхав 1926 р., а дружину з двоїма дітьми спровадив у 1929 р. Покійний полишив дружину Софію, сина Володимира та дочку Стефанію в Едмонтоні, заміжну за кол. Федеральним послом Антоном Глинкою і двоє внучків Славцю і Євгена.

Не зважаючи на депресію у 30-тих роках, Покійний разом зі своєю дружиною Софією, взірцево виховав своїх дітей та дав їм солідну освіту. Син Володимир закінчив у торонтонському університеті факультет торговлі й банківництва, а теж одержав диплом чартерованого бухгальтера. Дочка Стефанія перед одруженням закінчила торговельно-стенографічний курс та працювала наперед в адвокатській фірмі, а потім для федерального уряду.

Покійний був гарної вдачі і брав активну участь в українському громадському житті, зокрема був Членом Церкви св. Евхаристії у східньому Торонті та Членом Українського Народного Союзу. Останніх 12 років Він працював як керівник транспортів у фірмі „Вестіл" у Торонті.

Тіло Покійного похоронено в четвер 6-го жовтня на цвинтарі „Мавнт Гові". — Вічна Йому Пам'ять!

Посмертна Згадка

АНАСТАЗІЯ ЩУРКО, довголітня членка Т-ва ім. І. Франка Відд. 253 УНСоюзу в Лудлов, Масс., померла 28-го листопада 1955 р. у 66. році життя. Покійна походила з села Ходовичі, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишила в смутку 7 дітей: Марію, Олексу, Анну, Стефана, Оленку, Михайла, Теодора, 3 зятів, 3 невісток і 14 внуків. Похорон відбувся 1-го грудня при участи Родини, Приятелів і Членів з похор. заведення до Укр. Кат. Церкви в Лудлов, а відтак на цвинтар St. Aloysius, Індиян Орчерт, Масс. — В. Й П.!
П. Пилипів, секр.

ТАРЗАН, ч. 3582. Вимушує згоду мавполюдини

Ось воно в чому справа, — подумав Тарзан. — Але чому втікач такий важливий для Лазара?

"TAKE YOUR WEAPONS," SAID THE FAT MAN. "I ASSUME YOU AGREE— AND WHY NOT? THERE IS NO OTHER CHOICE!"

— Беріть свою зброю, — сказала товста людина. — Припускаю, що погоджуєтеся, бо й чому ж би ні? Тут немає іншого виходу!

"BY THE WAY," GRINNED LAZAR, "TO INSURE YOUR RETURN, I AM HOLDING THE YOUNG LADY YOU SO GALLANTLY DEFENDED— AS HOSTAGE!"

— Ага, — вишкірив зуби Лазар, — щоб запевнити собі ваш поворот, я затримаю як заклядника ту молоду пані, яку ви так відважно боронили.